JISLD Journal of Interdisciplinary Studies and Local Development
Volume 2 No. 2 (May - August, 2026)

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

PARTICIPATION IN CRIME PREVENTION ACCORDING TO THE 5TH PRECEPT OF THE PEOPLE OF KAENG SANAM NANG DISTRICT NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

พระนันทวัฒน์ อภินนฺโท[1], ชาญชัย ฮวดศรี[2], สุรพล พรมกุล[3]
Phra Nanthawat Abhinando[1], Chanchai Huadsri[2], Suraphon Promgun[3]
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น[1-3]
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus[1-3]
E-mail : mos11ssk@gmail.com[1]

Received : May 19, 2026
Revised : August 30, 2026
Accepted : August 31, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักศีล 5 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชน 3) เพื่อนำเสนอ การมีส่วนร่วมใน การป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมาการวิจัยเป็นแบบผสานวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมใน การป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) หลักศีล 5 ทุกข้อมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอยู่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเฉพาะการยึดถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าและทำร้ายร่างกาย) และศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ที่ 0.52 และ 0.48 ตามลำดับ

3) การประยุกต์ใช้หลักศีล 5 ร่วมกับหลักสังคหวัตถุ 4 ของ การมีส่วนร่วมใน การป้องกันอาชญากรรม ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ทาน การให้ การแบ่งปัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งด้านวัตถุ ความรู้ และกำลังใจ ปิยวาจา การพูดจาไพเราะ สุภาพ จริงใจ และสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความรักใคร่ปรองดอง อัตถจริยา การประพฤติปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการลงมือทำ สมานัตตตา การวางตนเสมอภาค ไม่ถือตัว เคารพและปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม

คำสำคัญ: การป้องกันอาชญากรรม, หลักศีล 5, การมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

This article aims to 1) study the level of public participation in crime prevention in Kaeng Sanam Nang District, Nakhon Ratchasima Province; 2) examine the relationship between the Five Precepts (Sila 5) and public participation in crime prevention; and 3) propose a model for crime prevention based on the Five Precepts for the people of Kaeng Sanam Nang District, Nakhon Ratchasima Province. This study employs a **mixed-methods research** approach. The **quantitative research** component utilized questionnaires as a data collection tool, achieving a total reliability coefficient of 0.95. The sample consisted of 380 individuals. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, with hypothesis testing conducted via Pearson's Correlation Coefficient. The **qualitative research** component involved in-depth interviews with 12 key informants, and the data were analyzed using descriptive content analysis.

Research findings revealed that

1) The level of public participation in crime prevention based on the **Five Precepts** among the people of Kaeng Sanam Nang District, Nakhon Ratchasima Province was overall at a high level, with a mean score of 4.10. When considered by aspects and by individual items, it was found that all aspects were at a high level.

2) All Five Precepts positively correlated with promoting participation in crime prevention at a statistically significant level of 0.01, especially adherence to Precept 1 (abstaining from killing and harming others) and Precept 2 (abstaining from stealing), with correlation coefficients (r) of 0.52 and 0.48, respectively.

3) The application of the Five Precepts together with the Four Principles of Sociality in citizen participation in crime prevention in Kaeng Sanam Nang District, Nakhon Ratchasima Province: Dana – giving, sharing, and helping one another with material resources,

knowledge, and encouragement; Piyavacha – speaking pleasantly, politely, sincerely, and constructively, fostering affection and reconciliation; Atthacariya – engaging in beneficial conduct and helping others through action; Samannattata – maintaining equality, not being arrogant, respecting and treating each other equally.

Keywords: Crime prevention, the Five Precepts, public participation,

บทนำ

อาชญากรรม เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในทุก ๆ สังคม และมีมาเป็นเวลานานกล่าวกันว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับโลกมนุษย์ทั้งอดีตปัจจุบันและอนาคต อาชญากรรมเป็นเรื่องที่หลายคนกังวล หวาดกลัวเอาใจใส่ และให้ความสนใจเพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาให้เกิดความเดือดร้อนต่อสังคมน้อยที่สุดอาชญากรรมเป็นเรื่องของโศกนาฏกรรมร่วมกันของคนในสังคมหลายๆคนร้อนตื่นเต้น หรือแม้แต่สนุกสนานกับนิยายอาชญากรรม ซึ่งดูเหมือนจะมีการนำเสนอต่อสังคมมากกว่าเรื่องราวอื่น ๆ ดังนั้น ปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นปัญหาใกล้ตัวของมนุษย์อย่างยิ่ง (ปกรณ์ มณีปกรณ์, 2555) จากมุมมองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดแนวทางซึ่ง สามารถที่จะแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด ปัญหาทุกวันนี้ไม่ใช่เพียงแต่ว่า "ประชาชนไม่เข้าใจ" การที่จะปรับปรุง โครงการการให้ข้อมูลแก่ประชาชนนั้นไม่ได้ทำให้ปัญหาหมดไป มีความแตกต่างอย่างแท้จริงเกี่ยวกับว่า ประชาชนต้องการชุมชนแบบไหน เพราะว่าความแตกต่างเหล่านี้มีอยู่จริง มีการตัดสินใจจำนวนมากที่ค่อนข้าง ก่อให้เกิดความขัดแย้งและความจำเป็นของการมีส่วนร่วม ยิ่งมีสูงขึ้นมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น วิถีทางที่นำให้ความแตกต่างเหล่านี้เข้ามาเจรจากันอย่างแท้จริง ระหว่างประชาชนซึ่งมีความคิดเห็นหรือ ทัศนคติที่แตกต่างกัน ยังเป็นช่องทางที่จะ ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างจริงใจและเป็นทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิด ความมั่นใจต่อสาธารณชนว่า ทัศนคติหรือความคิดเห็นของเขาทั้งหลายนั้นจะได้รับการพิจารณา

การมีส่วนร่วมของประชาชนของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม เป็นหัวใจที่นำไปสู่ความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรม เพราะเมื่อเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมสิ่งที่ประชาชนจะช่วยไม่ว่าจะ เป็นการแจ้ง ข้อมูล เบาะแส การเฝ้าระวัง เป็นการช่วยเสริมให้กระบวนการยุติธรรมประสบผลสำเร็จ **สิริรัตน์ บำรุงกรณ์,(2552)**

จังหวัดนครราชสีมา พบว่านครราชสีมาเป็น จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัว มากสุดในภาค อีสาน เป็น" ประตูสู่ภาคอีสาน" ฉายาประจำจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช เพราะหากขับรถจากภาคกลาง ไป ยังภาคอีสาน เราก็จะต้องผ่านจังหวัดนี้ตลอด ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้มาเยือน จังหวัดนครราชสีมา พบว่านครราชสีมาเป็น จังหวัดที่มีรายได้ต่อหัว มากสุดในภาค อีสาน เป็น"ประตูสู่ภาคอีสาน" ฉายาประจำจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช เพราะหากขับรถจากภาคกลาง ไป ยังภาคอีสาน เราก็จะต้องผ่านจังหวัดนี้ตลอด ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้มาเยือน สภาพเศรษฐกิจของ โคราชในอดีตก็พึ่งพารายได้จากภาค

เกษตรกรรม ไม่ต่างอะไรจาก จังหวัดอื่น ๆ ในภาคอีสานแต่ปัจจุบัน รายได้จากภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น จนแซงหน้าภาคเกษตรกรรมไปแล้ว ทำให้การขยายตัวของชุมชนมีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับค่าครองชีพและรายได้มีอัตราสูงมากจึงทำให้มีทั้งแรงงานไทยและ แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานใน จังหวัดนครราชสีมาเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้เกิดปัญหา อาชญากรรมตามมา โดยจากสถิติการเกิดอาชญากรรมของจังหวัดนครราชสีมาที่ถูกจับกุม ในปี 2554 พบว่า จำนวนการเกิดคดีอาญา 3 กลุ่มที่สำคัญมีข้อมูลดังนี้ คดีอุจฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ 27 คดี กลุ่มคดีที่เกี่ยวกับ ชีวิตร่างกาย 136 คดี และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย 6,145 คดี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล ก็เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอแก้งสนามนาง โดยเป็นอำเภอที่มีการเข้ามาของภาคอุตสาหกรรม เป็นเหตุให้มีแรงงานทั้งชาวไทยต่างถิ่น และชาวต่างชาติเข้ามาพำนักอาศัยเป็นประชากรแฝงจำนวนมาก ทำให้การตรวจตรา ตรวจสอบเหตุร้ายต่าง ๆ ในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจทำได้ไม่ทั่วถึงนัก จึงต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของภาคประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักศีล 5 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

3. การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้ศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักศีล 5 (เบญจศีล)

ศีล 5 เป็นหลักคำสั่งสอนพื้นฐานและแนวทางปฏิบัติสำหรับพุทธศาสนิกชน เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตที่ดี ประกอบด้วยการงดเว้น 5 ประการ คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์, เว้นจากการลักทรัพย์, เว้นจากการประพฤติผิดในกาม, เว้นจากการพูดเท็จ และเว้นจากการดื่มสุราของมึนเมา การรักษาศีลเป็นการปิดช่องทางความเสียหายของตนเอง 5 ทาง เช่น ป้องกันความโหดร้าย อาชีพทุจริต และความประมาท

2. จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการรักษาศีล 5

ศีล 5 ทำหน้าที่เป็นบทบัญญัติทางสังคมเพื่อการปกครองหมู่คณะให้ดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างสันติ ไม่เบียดเบียนกัน ประโยชน์ที่สำคัญคือการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ป้องกันการหย่าร้างและ

ความแตกร้าวในครอบครัว รวมถึงช่วยป้องกันอาชญากรรมและการทุจริตต่าง ๆ เนื่องจากผู้ปฏิบัติจะมีสติสัมปชัญญะในการควบคุมตนเอง

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

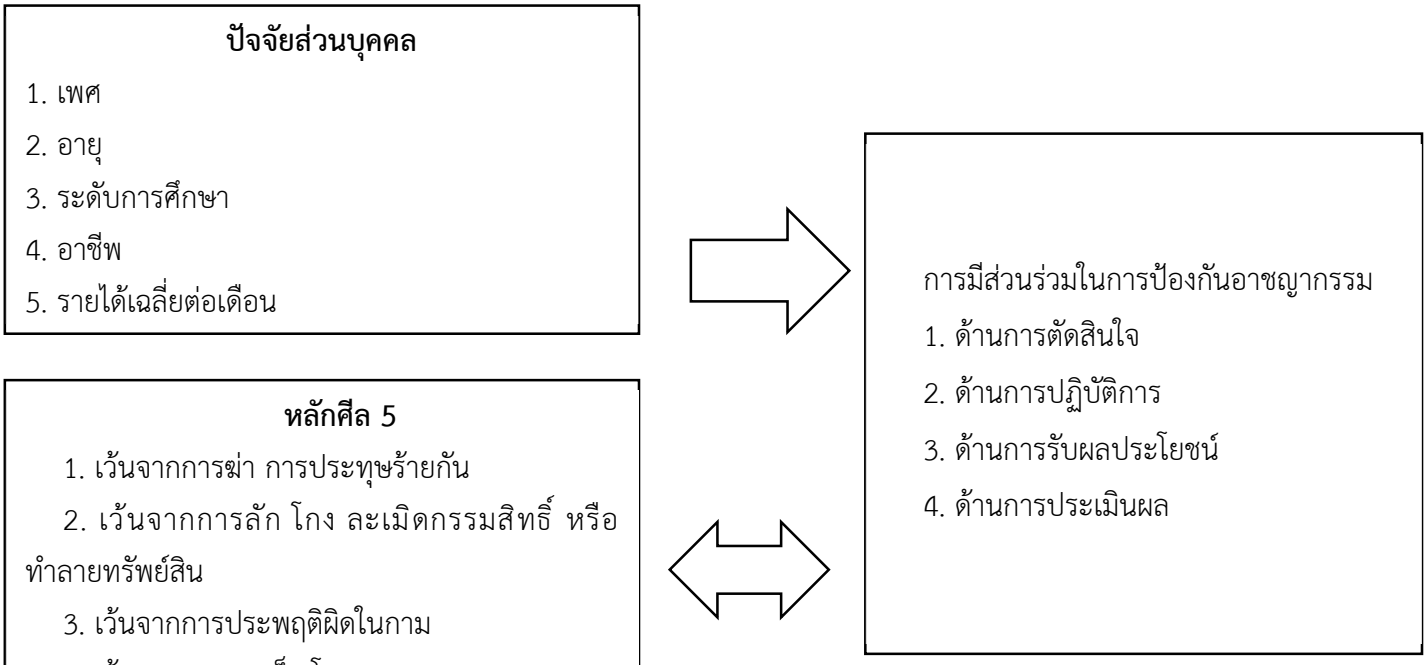
การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามาเกี่ยวข้องในกิจกรรม ทั้งในด้านจิตใจและอารมณ์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบร่วมกัน ทฤษฎีนี้เชื่อว่าหากบุคลากรได้ร่วมคิดและตัดสินใจ จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

4. ความสำคัญและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการกระจายอำนาจ ในบริบทของการป้องกันอาชญากรรม การนำหลักศีล 5 มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ช่วยให้การพัฒนาและการป้องกันปัญหาตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร และลดความขัดแย้งในชุมชนอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล5ของประชาชนในอำเภอแก้งสนามนางจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทบทวน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม ตามหลักศีล 5 ของประชาชนอำเภอแก้งสนามนางจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) คือวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี และหลักพุทธธรรม จากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพไปทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และนำผลที่ได้ไปทำการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอแก้งสนามนางจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 8,514 (สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร,2568)

กลุ่มตัวอย่าง การคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของ ทาโร่ยามาเน่ (Taro Yamane) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือกจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ใน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมาได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 รูปหรือคน ได้แก่ 1) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน 2) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านศาสนาจำนวน 3 รูป 3)นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านการป้องกันอาชญากรรม จำนวน 3 คน 4) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านผู้นำชุมชนหรือผู้ปกครองพื้นที่ข จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทและประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

ผลการวิจัย

1.ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม ตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมใน การป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 1: ศีลข้อ 1 – เว้นจากการฆ่าสัตว์ ทำร้ายร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06)

1) ระดับการมีส่วนร่วมใน การป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.27)

2) ระดับการมีส่วนร่วมใน การป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.96)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อหลักศีล 5 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังนี้

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักศีล 5 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

(n = 389)

ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-value
ด้านที่ 1: ศีลข้อ 1 – เว้นจากการฆ่าสัตว์ ทำร้ายร่างกาย	389	0.52	0.00**
ด้านที่ 2: ศีลข้อ 2 – เว้นจากการลักทรัพย์/ละเมิดทรัพย์สินผู้อื่น	389	0.48	0.00**
ด้านที่ 3: ศีลข้อ 3 – เว้นจากการประพฤติผิดทางเพศ	389	0.41	0.00**
ด้านที่ 4: ศีลข้อ 4 – เว้นจากการพูดเท็จหรือใช้วาจาส่อเสียด	389	0.55	0.00**
ด้านที่ 5: ศีลข้อ 5 – เว้นจากของมึนเมา/อบายมุข	389	0.46	0.00**

** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 หลักศีล 5 ได้แก่ ด้านที่ 1: ศีลข้อ 1 – เว้นจากการฆ่าสัตว์ ทำร้ายร่างกาย ด้านที่ 2: ศีลข้อ 2 – เว้นจากการลักทรัพย์/ละเมิดทรัพย์สินผู้อื่น ด้านที่ 3: ศีลข้อ 3 – เว้นจากการประพฤติผิดทางเพศ ด้านที่ 4: ศีลข้อ 4 – เว้นจากการพูดเท็จหรือใช้วาจาส่อเสียด ด้านที่ 5: ศีลข้อ 5 – เว้นจากของมึนเมา/อบายมุข และด้านที่ 6: ด้านทาน (การให้ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านที่ 1: ศีลข้อ 1 – เว้นจากการฆ่าสัตว์ ทำร้ายร่างกาย มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.52

ด้านที่ 2: ศีลข้อ 2 – เว้นจากการลักทรัพย์/ละเมิดทรัพย์สินผู้อื่น มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.48

ด้านที่ 3: ศีลข้อ 3 – เว้นจากการประพฤติผิดทางเพศ มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.41

ด้านที่ 4: ศีลข้อ 4 – เว้นจากการพูดเท็จหรือใช้วาจาส่อเสียด มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.55

ด้านที่ 5: ศีลข้อ 5 – เว้นจากของมึนเมา/อบายมุข มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.46

3. การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 ของประชาชนในอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดเชิงลึกในแต่ละด้านที่น่าสนใจ โดยภาพรวมพบว่าประชาชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอธิบายลักษณะการมีส่วนร่วมแยกตามหลักศีลแต่ละข้อได้ดังนี้

เริ่มต้นจาก ศีลข้อที่ 1 การเว้นจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งเน้นไปที่การสร้างสังคมที่ปราศจากความรุนแรง โดยประชาชนให้ความสำคัญอย่างมากกับการรณรงค์ไม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนปลูกฝังความเมตตาแก่เยาวชนเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ต่อมาใน ศีลข้อที่ 2 การเว้นจากการลักทรัพย์ ประชาชนมีความตื่นตัวในการดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สินผ่านการจัดตั้งเวรยามหรือกลุ่มอาสาป้องกันภัย (ชรบ.) ในพื้นที่ และมุ่งเน้นการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนให้มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อทรัพย์สินของผู้อื่น สำหรับ ศีลข้อที่ 3 การเว้นจากการประพฤติผิดในกาม นั้น ประชาชนให้ความสำคัญสูงสุดกับการ

สร้างสถาบันครอบครัวที่อบอุ่นเพื่อเป็นรากฐานในการลดปัญหาอาชญากรรม ควบคู่ไปกับการสนับสนุนมาตรการป้องกันปัญหาทางเพศและการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาที่เหมาะสมภายในชุมชน ในส่วนของ ศีลข้อที่ 4 การเว้นจากการกล่าวเท็จ มีการส่งเสริมให้คนในชุมชนสื่อสารกันด้วยความจริงและพูดจาสุภาพ เพื่อสร้างความปรองดองและลดความขัดแย้งที่อาจนำไปสู่เหตุทะเลาะวิวาท และสุดท้าย ศีลข้อที่ 5 การเว้นจากสุราและของมึนเมา ประชาชนส่วนใหญ่เห็นพ้องกับการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานบุญประเพณี พร้อมทั้งเสนอให้ชุมชนจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น กีฬา ศิลปะ หรือกิจกรรมทางธรรม เพื่อเป็นทางเลือกในการใช้เวลาว่างแทนการมั่วสุมเสพสิ่งเสพติด นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมดังกล่าวยังปรากฏให้เห็นชัดเจนในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนและเสนอแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมที่สอดคล้องกับหลักศีลธรรม ส่งผลให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และนำไปสู่ความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนในพื้นที่อำเภอแก้งสนามนาง

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลในครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อหลักศีล 5 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม ตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม ตามหลักศีล ๕ ของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักศีล ๕ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักศีล ๕ ยังมีบทบาทสำคัญต่อการกำกับพฤติกรรมทางสังคมและการสร้างความสงบเรียบร้อยในชุมชน ทั้งนี้สามารถอธิบายได้จากบริบทสังคมไทยที่ประชาชนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความเชื่อในพระพุทธศาสนา จึงยึดถือศีล ๕ เป็นแนวทางดำเนินชีวิตและควบคุมตนเอง นอกจากนี้ การสื่อสารของผู้นำท้องถิ่นที่มีลักษณะสุภาพ สร้างสรรค์ และมุ่งประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก และสื่อมวลชนต่าง ๆ ช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลด้านคุณธรรมและความปลอดภัยในชุมชนได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมทางสังคมและการควบคุมทางสังคมเชิงบวกผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน (2554)** ที่ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิก อบต. ในพื้นที่ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ซึ่งพบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติตามศีล ๕ ในระดับมาก

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักศีล ๕ กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือการสร้างความสมดุลระหว่าง "ระเบียบภายนอก" และ "ระเบียบภายใน" โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในอำเภอแก้ง

สนามนางทั้ง ๔ ด้าน (ด้านการตัดสินใจ, การปฏิบัติการ, การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล) จะเป็นกลไกสำคัญในการจัดระเบียบสังคมภายนอกให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขณะเดียวกันการนำหลักศีล ๕ มาใช้เปรียบเสมือนการจัดระเบียบภายในจิตใจเพื่อสร้างสติสัมปชัญญะ โดยเฉพาะศีลข้อที่ ๕ (การเว้นจากของมึนเมา) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการลดความประมาทอันเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม นอกจากนี้ งานวิจัยของทวีศักดิ์ ทองทิพย์ และคณะ ยังสนับสนุนว่าการสร้างจิตสำนึกตามแนวพุทธศาสตร์ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมของชุมชน จะช่วยให้ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขตามหลักมัชฌิมาปฏิปทา ส่งผลให้การป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่อำเภอแก้งสนามนางเกิดผลลัพธ์ที่จับต้องได้อย่างถาวรในมิติการจัดระเบียบสังคม งานของ **ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ และคณะ(2546)** เสนอว่าการสร้างสันติภาพต้องอาศัยทั้ง “ระเบียบภายนอก” (กติกา กฎหมาย) และ “ระเบียบภายใน” (ศีลธรรม สติ ปัญญา) อย่างสมดุล ซึ่งสอดรับกับสังคหวัตถุ 4 ที่เน้นการให้ การสื่อสารที่ดี การทำประโยชน์ และความเสมอต้นเสมอปลาย อันก่อให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาสังเคราะห์ และเขียนเป็นภาพแสดงได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพ องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม ตามหลักศีล 5 ของประชาชน อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา” สามารถสรุปตามกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้ หลักศีล 5 (เบญจศีล): เป็นหลักธรรมพื้นฐานที่ใช้ควบคุมพฤติกรรมทางกายและวาจา เพื่อลดโอกาสการเกิด

อาชญากรรมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่า/ทำร้าย): สร้างความเมตตา ลดเหตุทะเลาะวิวาทและความรุนแรง ศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์): สร้างความซื่อสัตย์ เคารพสิทธิในทรัพย์สิน ลดการโจรกรรมและการฉ้อโกง ศีลข้อ 3 (เว้นจากประพฤติผิดในกาม): ลดปัญหาการล่วงละเมิดและสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว ศีลข้อ 4 (เว้นจากการพูดเท็จ): ลดความขัดแย้งจากข่าวลือ และสร้างความเชื่อถือในการสื่อสารข้อมูลป้องกันเหตุ ศีลข้อ 5 (เว้นจากของมึนเมา): ลดปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้ขาดสติ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการก่ออาชญากรรม

สรุป

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม: ประชาชนในอำเภอแก้งสนามนางมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักศีล 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยครอบคลุมทั้งด้านการตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล หลักศีล 5 ทุกข้อมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเฉพาะการยึดถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าและทำร้ายร่างกาย) และศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ที่ 0.52 และ 0.48

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สนับสนุนความร่วมมือ วัด–โรงเรียน–ชุมชน–ตำรวจ กำหนดเป็นนโยบายเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างสถาบันหลักของสังคม การปลูกฝังศีลธรรมต้องทำต่อเนื่องในหลายมิติ ทั้งครอบครัว การศึกษา และศาสนา

1.2 จัดกิจกรรมอบรมและรณรงค์ศีล 5 ในชีวิตประจำวัน เช่น ค่ายคุณธรรม เวทีเสวนา หรือกิจกรรมวันพระในชุมชน การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมช่วยให้ประชาชนเข้าใจการประยุกต์ใช้ศีล 5 กับสถานการณ์จริง เช่น การควบคุมอารมณ์ การไม่ใช้ความรุนแรง

1.3 จัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังชุมชนเชิงคุณธรรม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลกันเอง เน้นการเตือนกันด้วยเมตตา ไม่ใช่จับผิด เป็นการสร้าง “พลังชุมชน” ลดช่องว่างในการเกิดอาชญากรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ

2.1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้นำชุมชน พระสังฆาธิการ และเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อำเภอแก้งสนามนาง เพื่อเจาะลึกถึงกระบวนการและรูปแบบการบูรณาการหลักศีล ๕ เข้ากับงานสายตรวจชุมชนหรือการ

จัดระเบียบสังคมในระดับหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้เห็นปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงในเชิงปฏิบัติที่ข้อมูลเชิงปริมาณอาจไม่สามารถครอบคลุมได้

2.2. ขยายพื้นที่ศึกษาเปรียบเทียบหลายอำเภอหรือหลายจังหวัด เพื่อดูความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและบริบทสังคม จะช่วยยืนยันความทั่วไป (generalizability) ของผลวิจัย

2.3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศีล 5 กับอาชญากรรมเฉพาะประเภท เช่น ยาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว หรืออาชญากรรมทางทรัพย์ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงนโยบายที่ตรงจุดและนำไปใช้ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). *การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ*. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา. สถาบันพระปกเกล้า.

ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ และคณะ. (2546). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดระเบียบสังคมตามแนวพุทธศาสตร์*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ปกรณ์ มณีปกรณ์. (2555). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เวิลด์เทรด ประเทศไทย.

พระชัยพิพัฒน์ โชติโก (แสนทะวงษ์). (2555). *การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พระมหาสำรวย ญาณสำโร (พินดอน). (2542). *การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน. (2554). *ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (ม.ป.ป.). *เดอะประชากร*. [ออนไลน์]. https://www.theprachakorn.com/newsDetail.php?id=257

สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร. (2568). *สถิติประชากร อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา*. [ออนไลน์]. https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate5/Area/statpop?

สิริรัตน์ บำรุงกรณ์. (2552). *อาชญาวิทยาทัณฑวิทยาและเหยื่อวิทยา*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อมร อำไพรุ่งเรือง. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการรักษาและการละเมิดศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.